

**Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og
Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative
Folkeparti, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om:**

Styrket indsats mod problematisk ægteskabspraksis i visse miljøer

28. januar 2025

I Danmark skal det være frit for alle at gifte sig og lade sig skille. Derfor er det uacceptabelt, når vi hører om kvinder, der ikke frit kan vælge, hvem de vil være gift med, eller som føler sig presset til at indgå urimelige skilsmisseaftaler for at få lov til at opløse religiøse ægteskaber.

Ægteskaber i Danmark kan frit indgås mellem personer, der opfylder ægteskabslovens betingelser. Og ægteskaber kan opløses efter reglerne i ægteskabsloven, hvis blot én af parterne ønsker det. Det er en grundlæggende frihedsret, som skal respekteres af alle i vores land, også når det drejer sig om rent religiøse ægteskaber.

Ikke desto mindre har vi desværre set eksempler på religiøse ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter, som indeholder civilretlige betingelser for at opnå en religiøs skilsmisse, og som tillægges juridisk værdi i visse andre lande, fx i forhold til at kunne indgå et nyt ægteskab. Vi har også set eksempler på praksisser, hvor religiøse ægteskabskontrakter ikke ophæves, hvis blot én af parterne ønsker dette. På den måde kan en mand fx fastholde kvinden i et ægteskabslignende forhold eller få kvinden til at give afkald på civile rettigheder som retten til forældremyndighed eller retten til at indgå et nyt ægteskab som betingelse for at ophæve det religiøse ægteskab. Og vi har endda set eksempler på, at religiøse forkyndere eller andre autoriteter har medvirket til at udarbejde ægteskabs- eller skilsmissekontrakter, som understøtter en sådan uacceptabel adfærd, eller som på anden måde modarbejder ønsket om ophævelsen af et religiøst ægteskab.

Regeringen og aftalepartierne kan og vil ikke acceptere den slags religiøs ægteskabs- og skilsmissepraksis, der strider imod danske værdier og sædvane. Aftalekredsen er derfor enig om at sætte ind for at komme uacceptable ægteskabs- og skilsmissepraksisser i visse miljøer til livs.

Derfor nedsættes en hurtigarbejdende tværministeriel arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til initiativer, der kan medvirke til at imødegå de nævnte praksisser. Arbejdsgruppen kan i den forbindelse overveje etablering af en meldeordning (whistleblower-ordning), hvor borgere kan henvende sig med viden om problematiske ægteskabs- og skilsmissepraksisser i trossamfund. Arbejdsgruppen skal afslutte sit arbejde hurtigst muligt og senest i sommeren 2025. Det skal i den forbindelse vurderes, om udfordringerne mest hensigtsmæssigt løses i trossamfundsloven, ægteskabsloven, straffeloven, serviceloven eller anden relevant lovgivning, eller en kombination heraf. Arbejdsgruppen skal i sit arbejde fokusere på tilfælde, hvor den religiøse praksis har konkret negativ betydning for især kvinder og deres mulighed for at leve et frit liv med selvbestemmelse. Arbejdsgruppen skal tage højde for, at den uacceptable praksis i visse miljøer kan finde sted både med og uden religiøse autoriteter og kan finde sted i både anerkendte og ikke anerkendte trossamfund.

Arbejdsgruppen kan i sit arbejde blandt andet tage udgangspunkt i, at det i 2021 blev præciseret i straffeloven, at ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter, der har til formål at fastholde en person i et ægteskab eller en lignende samlivssituation med henvisning til forestillinger om ærbarhed og/eller familiens generelle status, kan udgøre strafbar psykisk vold. Tilsvarende gælder ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter, der har til formål at isolere en person fra sit barn eller dennes nærmeste eller at lægge pres på en person til at træffe eller undlade at træffe bestemte livsbeslutninger vedrørende fx skilsmisse eller valg af (kommende) ægtefælle, partner, bopæl eller uddannelse. Det blev samtidig præciseret, at religiøse forkyndere og andre personer med særlig autoritet i forhold til forurettede kan straffes for medvirken, hvis de fx ved hjælp med udarbejdelse af en ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakt medvirker til et af de nævnte strafbare forhold.

Arbejdsgruppen vil bestå af By-, Land- og Kirkeministeriet, Justitsministeriet, Miljø- og Ligestillingsministeriet, Social- og Boligministeriet, Udenrigsministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet (formand). Som led i arbejdet vil arbejdsgruppen inddrage eksperter med relevant erfaring på området.

Aftalepartierne noterer sig, at der er igangsat lignende initiativer på andre ressortområder, som har sammenhæng til dette arbejde, men beskæftiger sig bredere med eksempelvis negativ social kontrol. Regeringen har blandt andet nedsat Kommissionen for den glemte kvindekamp, som i begyndelsen af 2025 kommer med anbefalinger til, hvordan vi i Danmark kan sikre, at kvinder med minoritetsbaggrund kan nyde samme rettigheder og frihed som andre danske kvinder. Regeringen har endvidere som led i en styrket indsats mod negativ social kontrol og parallelsamfund gjort parallelle retspraksisser mv. til et særskilt indsatsområde. Regeringen vil i den forbindelse nedsætte en arbejdsgruppe på ægteskabsområdet, der bl.a. skal afdække muligheden for at forbyde religiøse polygame ægteskaber og regulere medgifter. Regeringen vil endvidere afdække, om ovennævnte ændringer i straffeloven i 2021 har virket efter hensigten samt afklare, om der er behov for yderligere tiltag, herunder om relaterede problemstillinger som fx religiøse vielser og ægteskabslignende kontrakter, som kun manden kan opløse, er tilstrækkeligt dækket af den eksisterende lovgivning.

Regeringen vil i denne folketingssamling fremsætte et lovforslag om revision af trossamfundsloven, som regulerer betingelser og forpligtelser for de anerkendte trossamfund. Et lovudkast forventes sendt i høring den 29. januar 2025 og vil omfatte en række administrative tiltag og derudover en række generelle skærper. Ændringer af trossamfundsloven som opfølgning på arbejdsgruppens arbejde vil i givet fald blive fremsat efterfølgende i dialog med aftalepartierne. Aftalepartierne kan i den forbindelse komme med yderligere ønsker til ændring af trossamfundsloven.

Økonomi

Arbejdsgruppen og eventuelle afledte initiativer håndteres som udgangspunkt inden for ministeriernes eksisterende økonomiske rammer, herunder statslige årsværk.

Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for regeringens lovforslag om revision af trossamfundsloven, som fremsættes i foråret 2025, såfremt der ikke sker væsentlige ændringer i forhold til lovudkastet. Arbejdsgruppens forslag til følgelovgivning, der implementerer aftalen, drøftes og prioriteres i aftalekredsen inden fremsættelse. Aftalepartierne inviteres til en midtvejsorientering om arbejdsgruppens arbejde.